

Historia spisana

BRZEGI i GRABIE POD NIEPOŁOMICAMI

Historia, zwyczaj, pisarstwo, dzieje jednej rodziny

„Opowiadając historię, nadajemy własne znaczenie przeszłym wydarzeniom i rzeczom zapadającym się coraz głębiej w nicotę. Miłosz utrzymywał, że naszemu życiu sens nadają przyszłe pokolenia. Zatem my – pokolenie, które niegdyś było przyszłe dla naszych przodków – nadajemy sens ich minionemu życiu (...).”

„Tym, o których coś jeszcze wiemy, możemy oddać sprawiedliwość, dać z nich świadectwo, zwłaszcza jeśli nie zrobili tego sami (...)” – tak zaczyna się przedmowa autorstwa Wiesława Żyznowskiego, do książki pt. „Brzegi i Grabie pod Niepołomicami. Historia, zwyczaj, pisarstwo, dzieje jednej rodziny”, którą wydano w ubiegłym tygodniu.

Monografia jest kontynuacją serii, w której jesienią 2005 roku ukazała się książka zatytułowana „Sierca. Dach świata”. Tak jak i poprzednia monografia, najnowsza opowieść jest zapisem historii dwóch wsi, sąsiadujących ze sobą w „trójkacie” między Wisłą, Niepołomicami a Wieliczką oraz prezentacją dziejów m.in. brzeżańskiej rodziny Szymoniaków. Z niej właśnie wywodziła się Maria Baran, autorka przyspiewek i okolicznościowych rymowanek, które swego czasu były powszechnie znane w wielickim rejonie. Książka jest bogato ilustrowana i wydana w formie encyklopedycznej, co pozwoliło na zawarcie w niej różnorodnych tekstów (naukowych, biograficznych i artystycznych). W opracowaniu nie brakuje też opowieści o Macieju Szarku z Brzegów, uznawanemu za pierwszego polskiego poetę ludowego, którego twórczość była publikowana.

„Tradycyjna kultura ludowa wsi Grabie i Brzegi”. „Dzieje jednej rodziny”, „Brzegi i Grabie. Małe ojczyzny”, „Wybór z twórczości Macieja Szarka” – to tytuły niektórych rozdziałów książki, będącej pracą zbiorową. Jej autorzy to: Bogusław Krasnowolski, Urszula Janicka-Krzywda, Halina Legutko, Anna Krzeczowska, Wiesław Żyznowski i Henryk Ostrowski. Wydawnictwo, które jest pierwszą publikacją o Grabiach i Brzegach, liczy blisko 400 stron. Nie brakuje tam indeksu osób oraz nazw geograficznych.

„Jeśli nie wiesz, skąd pochodzisz, nie wiesz, kim jesteś” – te słowa Timothy’ego Gartona Asha – podobnie jak przy poprzedniej monografii – autorzy „Brzegów i Grabl...” uczynili mottem swej publikacji. Seria ma być kontynuowana. W planach – wydawnictwo o Wieliczce, prezentujące mniej znane dzieje solnego miasta.